

ppp **PÅRØRENDE** mest på fag- og systemnivå PROGRAMMET

Merete Brungot Kløvning er pårørendekoordinator i Ålesund kommune, en av svært få kommuner som har opprettet en slik stilling. Hva innebærer det, og hva betyr det for de pårørende i kommunen?

– Vi definerer pårørendekoordinatorstillingen som en fagstilling, der arbeid innad i kommunen utgjør en stor del av hverdagen. Det er slik jeg kan hjelpe best, sier pårørendekoordinator Merete Brungot Kløvning.

Hun har bakgrunn som kreftkoordinator, er pårørende selv og har et spesielt hjerte for barn som pårørende.

Pårørendepreisen en katalysator

Ålesund kommune fikk prisen som Årets Pårørendekommune i 2017, noe Merete mener var utslagsgivende for opprettelsen av pårørendekoordinatorstillingen som hun har hatt i tre år nå.

– Det hadde en stund vært diskutert om man skulle ha en funksjon som gikk direkte på pårørendearbeidet i kommunen. Med prisen ble oppmerksomheten rundt dette, og også drivkraften til å få det til, større, og

pårørendekoordinatorstillingen ble opprettet. En egen pårørendestrategi ble også utarbeidet, forteller Merete.

Når vi spør hva det viktigste i jobben hennes er, svarer hun at det er å hjelpe ansatte i helse- og omsorgstjenestene til å ha pårørende for øyet.

Kommunikasjon i fokus

– Det foregår mye godt arbeid rettet mot pårørende. Likevel er ikke vi som helsepersonell alltid så gode på pårørendekommunikasjon som vi kanskje tror. Bare det å skape bevissthet rundt at pårørende ikke har noen juridisk plikt til å drive helsehjelp, er i seg selv viktig. Dette må gjenspeiles i måten vi snakker med pårørende på. «Du må» og «du skal» hører ikke hjemme i kommunikasjonen med pårørende, sier hun.

“ Jeg skriver ikke søknader eller klager på vegne av pårørende, men kan gi råd og veilede.

Merete Brungot Kløvning

Pårørendekoordinatoren i Ålesund er også opptatt av «å bygge ned siloer» og bidra til økt samhandling og kommunikasjon mellom de ulike tjenesteområdene i kommunen.

– Mange tror at man som pårørendekoordinator skal ordne opp for pasienten, men mitt fokus er de pårørendes behov. Jeg skal sørge for at de som møter de pårørende, ser dem og gir dem den støtte og hjelp de trenger.

Hva med forventninger?

– *Opplever du at det er sprik mellom folks forventninger og det du selv oppfatter at du skal gjøre som pårørendekoordinator?*

– Ja, noen tenker for eksempel at jeg skal fikse en sykehjemsplass eller ordne med omsorgsleilighet til pasienten. Jeg skriver ikke søknader eller

klager på vegne av pårørende, men kan gi råd og veilede, finne riktig vei og forhåpentligvis gjøre veien lettere, understreker hun.

Selv om hovedoppgavene til pårørendekoordinatorer ligger på fag- og systemnivå, har hun også samtaler med pårørende, både enkeltpersoner og familier. Ofte dreier det seg om barn som pårørende eller støttesamtaler til etterlatte. Tilbud om samtaler blir ikke sterkt markedsført da hun heller ønsker å utvikle kurs og grupper. På den måten får hun muligheten til å hjelpe flere.

Ulike kurstilbud

– Vi jobber en god del med lærings- og mestringstilbud til både pasienter og pårørende, ofte i samarbeid med andre. Blant annet tilbyr vi et mestringskurs for etterlatte to ganger i året, noe vi gjør sammen med en nabokommune, forteller hun videre.

Hun leder også en ressursgruppe med tanke på barn som pårørende. Her er både rus, psykisk helse, helsestasjonen, barnevernet, flyktningetjenesten, krisesenteret og kreftkoordinatorer med.

– Vi har fire fagmøter i året, der målet er å lære av hverandre og om hverandre. Dette er veldig nyttig! sier hun.

“ – Jeg føler på mange måter at jeg har den beste jobben i hele kommunen.

Merete Brungot Kløvning

Arbeidet som veileder inn mot skoler og barnehager i settinger der mor eller far er alvorlig syke og skal dø, er også et viktig anliggende for pårørendekoordinatorer i Ålesund.

– Spesielt har det vært viktig inn mot barnehager, der det gjerne er ungt personell, som i større grad trenger å trygges og få konkrete innspill på hva

som er deres ansvar og hva andre skal ta seg av, sier hun.

Regelmessig fagtime

Den første onsdagen i måneden, mellom klokken 1400-1500, inviterer hun og kollegaer til «fagtimen», et tiltak som ble opprettet under pandemien, men som de har valgt å føre videre.

– Vi er en liten arbeidsgruppe internt i kommunen som jobber med dette, og målgruppen er helsesektoren, skole og barnehager i kommunen. Her kan alle som ønsker og har mulighet, kople seg på, uavhengig av stilling og nivå, sier hun.

Kontakten med frivilligheten, er også viktig for pårørendekoordinatoren både i forbindelse med mulige samarbeid, læring og erfaringsutveksling.

Forebygging

– Jeg håper at flere kommuner vil se verdien av å ha en pårørendekoordinator, for man kan bidra på så mange måter. Neste måned er jeg for eksempel kalt inn til et møte med ansatte som gruer seg til å gå på jobb på grunn av utfordrende pårørende.

– Om ikke alle kommuner har anledning til å opprette en hel stilling som pårørendekoordinator, så i alle fall en halv. Dette er forebygging! Ikke minst blir det tydelig når vi arrangerer lavterskel kurs- og gruppetilbud til pårørende. Sist gang reiste en av deltakerne seg og uttalte at dette var så bra at hele kommunen burde fått det med seg, smiler hun og konkluderer:

– Jeg føler på mange måter at jeg har den beste jobben i hele kommunen. Jeg har alltid hatt et hjerte for pårørende. Det er ikke enkelt å stå på sidelinjen med alt det som kreves både følelsesmessig, rent praktisk, fysisk og mentalt. Det er uhyre viktig å sørge for et vedvarende fokus på pårørende og «pirke borti» når det trengs.

Tekst:

Bethi Dirdal Jåtun

Journalist